

ERFGOEDHUIS
ZUID·HOLLAND

Handreiking boerderijlinten Zuid-Holland

22-6-2026
#erfgoedhuiszh

ERFGOEDHUIS
ZUID • HOLLAND

Nieuws Canon

**Daar is de canon van
Vlaanderen dan eindelijk:
naast Ros Beiaard ook
lintbebouwing en
'goesting'**

Inside one of the world's longest
streets where 6,000 residents live
in complete harmony

De bewuste sluipmoord op de open
ruimte in Vlaanderen

**'Bom onder bouwen in het lint'; Wormerland
boos over inperken vrijheid gemeente door
nieuwe regels provincie**

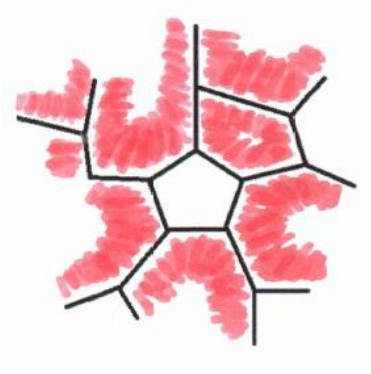
Presentatie

- Introductie
- Aanleiding
- Uitwerking
- Onderzoeksproces
 - > *Mogelijk archiefonderzoek*

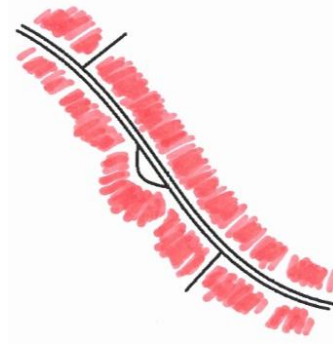
Boerderijlinten?

- Linten → Aaneengesloten of deels aaneengesloten bebouwing langs een lineaire as (*structuurdrager*)
- *Gesloten, halfopen of open*
- Halfopen en open → boerderijlinten
- Sterke relatie met landschap

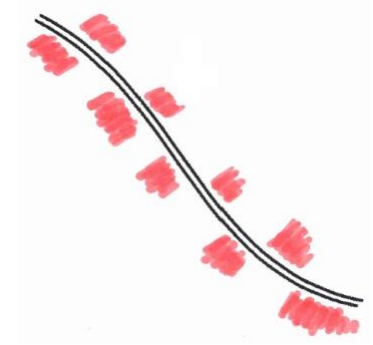
Structuren

Gegroepeerde bebouwing rond kern

Lintbebouwing gesloten

Lintbebouwing open

Aanleiding handreiking

- Vervolgstap op onderzoek BSLA
- Weinig aandacht voor
- Te algemene benadering
- Bewustwording, kennisoverdracht en activatie
- Erfgoedinclusief ontwikkelen
- Ambtenaren, eigenaren

Veenlint

- Veenlint
- Veenlint met enkele ontginningsas
- Veenlint met dubbele ontginningsas
- Sierteeltlint oud
- Sierteeltlint nieuw
- Ingesloten lint
- Veenplaslint
- Vlistlint
- Kerkweglint
- Kreekruglint
- Weglint in de veenpolder
- Deels: polderlint en ingesloten polderlint

Ervenlint

- Ervenlint
- Ruilverkavelingslint
- Weglint in droogmakerij
- Tuinderslint
- Tiendweglint
- Droogmakerijlint
- Deels: polderlint en ingesloten polderlint
- Boerenervenlint

Dijklint

- Rivierdijklint
- Ingesloten rivierdijklint
- Dijklint
- Ingesloten dijklint
- Dijklint met voorwetering
- Dijklint met achterwetering
- Kanaaldijklint

Boezem- vaartlint

- Kadelint
- Trekvaartlint
- Boezemlint

Zandlint

- Duinlint
- Zandnederzettingslint
- Ingesloten zandnederzettingslint
- Zanderijlint
- Lint in het schurvelingen-landschap

Afbeelding 2: De 35 linten uit de gebiedsprofielen geclusterd in de 5 linttypen.

Indeling

Linttypen

- Veenlint
- Dijklint
- Boezem- vaartlint
- Ervenlint
- Zandlint

- Water
- Bestaand stads- en dorpsgebied
- Veenweide
- Droogmakerij
- Zeekleipolder
- Strand, strandwallen en duinen

Afbeelding 1: De 5 linttypen in Zuid-Holland en hun geografische ligging en spreiding. De data voor het eiland Goeree-Overflakkee zijn onvolledig.

Uitwerking linttypen

Herkenning en richtlijnen

5.1 Veenlint

Herkennen

Veenlint

Landschap

Lijn

Erf en ontsluiting

Bebouwing

Ontstaansgeschiedenis

Veenlinten zijn ontstaan tijdens de ontginning van veengebieden, vaak vanaf de middeleeuwen. Vanuit een hoofdontginningsas - meestal een weg of een watergang - groef men sloten en weteringen om het veen te ontwateren. Langs deze as vestigden zich mensen, waardoor een langgerekt, lineair bebouwingslint ontstond. Veenlinten groeiden geleidelijk, met een open opzet die zicht bleef bieden op het omliggende landschap.

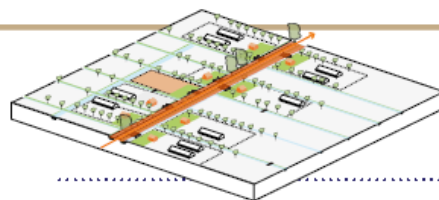
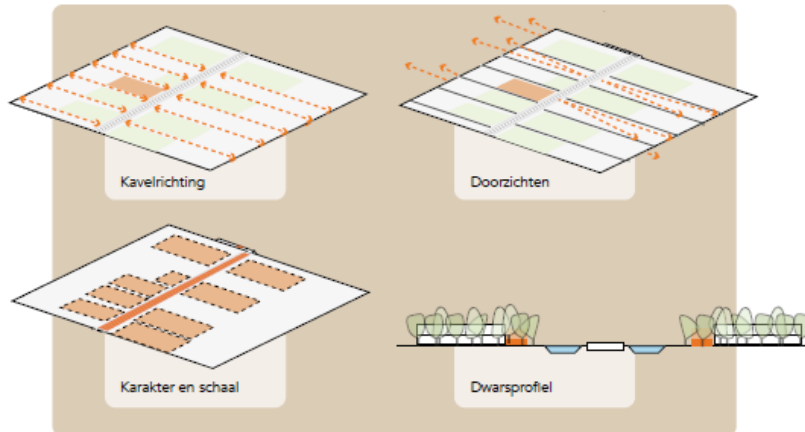
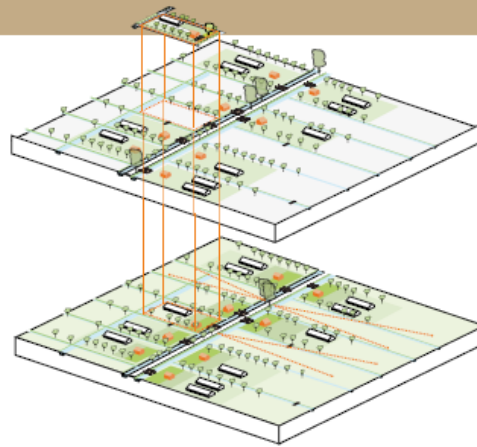
Kernkarakteristieken

- **Algemeen:** veenlinten hebben typerende smalle, langgerekte kavels die worden omsloten door water. Veenlinten zijn lineair, kleinschalig, gevarieerd en intiem.
- **Waar:** veenweidegebieden en veenontginningsgebieden.
- **Bodem:** veen, klei.
- **Structuurdrager:** weg en veenwetering.
- **Dwarsprofiel:** zeer smal wegprofiel met water aan weerszijden, symmetrisch.
- **Hoogteverschil:** geen hoogteverschil.
- **Maat/schaal:** kleinschalig en gevarieerd, kleine korrel aan de weg en grotere korrel erachter.
- **Openheid:** half open, met ruime doorzichten naar het achterland via vrije kavels en tussen bebouwde kavels door.
- **Erfafscheiding:** streekbeplanting, knotbomen.

Versterken

Landschap

- Behoud het kleinschalige en gevarieerde karakter van het lint.
- Handhaaf smalle, langgerekte kavels die haaks op de weg staan.
- Zorg ervoor dat beplanting langs de weg, zoals knotbomen, behouden blijft.
- Houd doorzichten naar het achterliggende landschap open en voorkom dat het lint dichtsluit. Vrije ruimtes tussen erven dienen behouden te blijven.
- Versterk de verspreide tot halfopen bebouwingsstructuur.

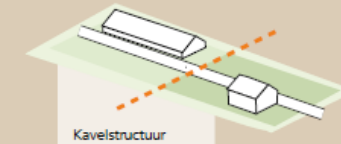
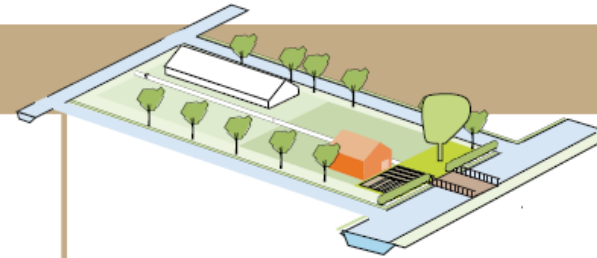
Lijn

- Behoud het smalle wegprofiel met groene bermen en watergangen aan weerszijden van de weg.

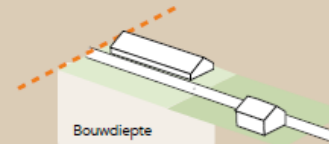
Versterken

Kavel/erf

- Sluit aan bij de historische kavelopbouw: kleine bebouwing op het voorerf en grotere bijgebouwen op het achtererf.
- Bouw niet verder dan de achterwetering.
- Positioneer erven haaks op de weg.
- Ontsluit erven direct vanaf de weg via een brug, zonder slootdemping of duikers, en met maximaal één toegangsweg.
- Zorg voor een representatief en groen voorerf.
- Behoud of herstel kavelsloten als perceelafschieding, versterk natuurlijke oevers en voorkom harde beschoeiingen.

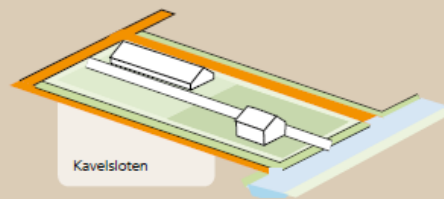
Kavelstructuur

Bouwdiepte

Ontsluiting en zichtlijnen

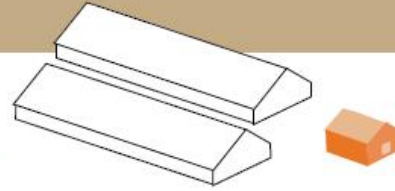

Kavelsloten

Versterken

Bebouwing

Bebouwing aan het veenlint is kleinschalig, gevarieerd en historisch. Vaak dateert deze uit de 17e tot en met de vroege 20e eeuw. Panden zijn opgetrokken in baksteen en soms bepleisterd. Zadeldaken met pannen, en rieten wolfsdaken komen veel voor.

Vanwege het historische en streekeigen karakter dienen aanpassingen en nieuwbouw aan te sluiten bij de maat, schaal en materialisering van het lint.

Woning

- Voorgevel is representatief.
- Schoon metselwerk en pleisterwerk.

- Zadeldak, vaak met wolfseind.
- Dak met pannen en/of met riet.

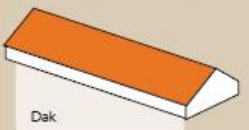

- Maximaal twee bouwlagen.

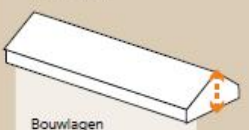
Bedrijfsbebouwing

- Voorgevel is representatief.
- Baksteen en hout (gevelbekleding).
- Ambachtelijke bouwstijl.

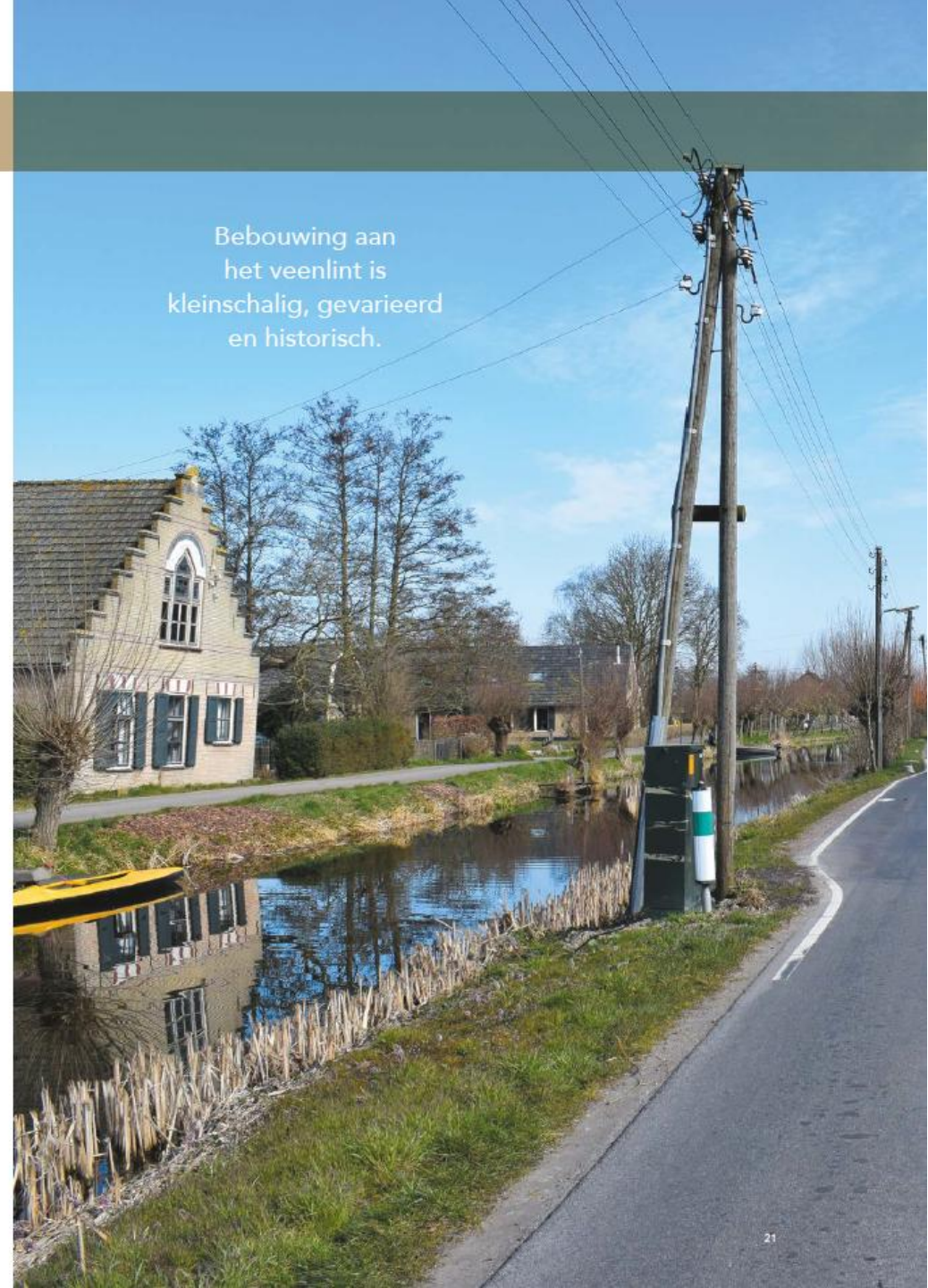

- Zadeldak (eventueel met wolfseind)

- Eén bouwlaag

Bebouwing aan het veenlint is kleinschalig, gevarieerd en historisch.

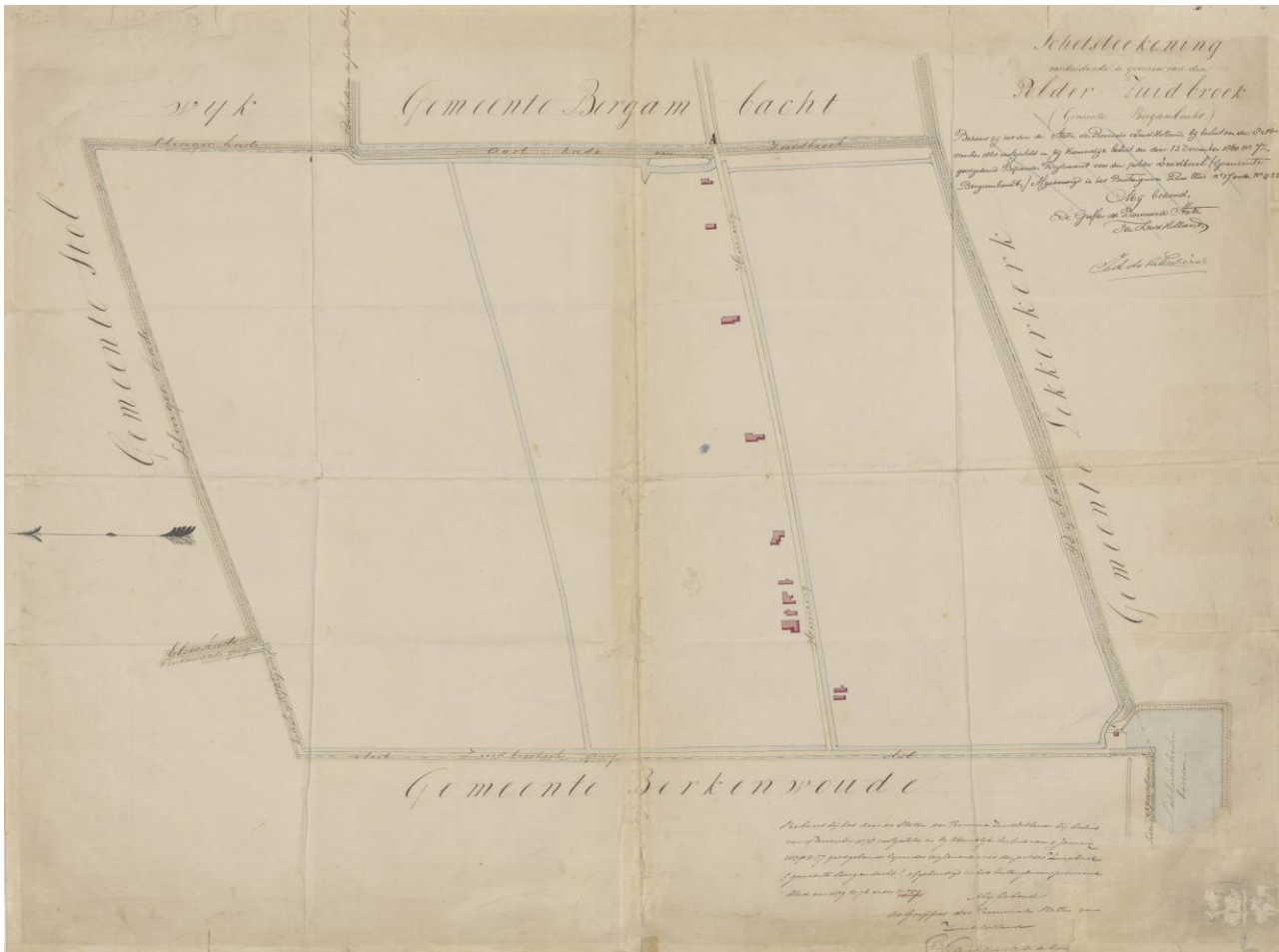
Onderzoeksproces

- Literatuuronderzoek
- Verschillende ontstaansredenen
 - Ontginning & landgebruik
 - Mobiliteit & handel
 - Veiligheid
 - Planmatig
- Veldwerk (cultuurhistorische kenmerken)
- Observatie, analyse, interpretatie
- Mogelijk archiefonderzoek voor ontwikkelingsgeschiedenis

Veldwerk

Archiefonderzoek

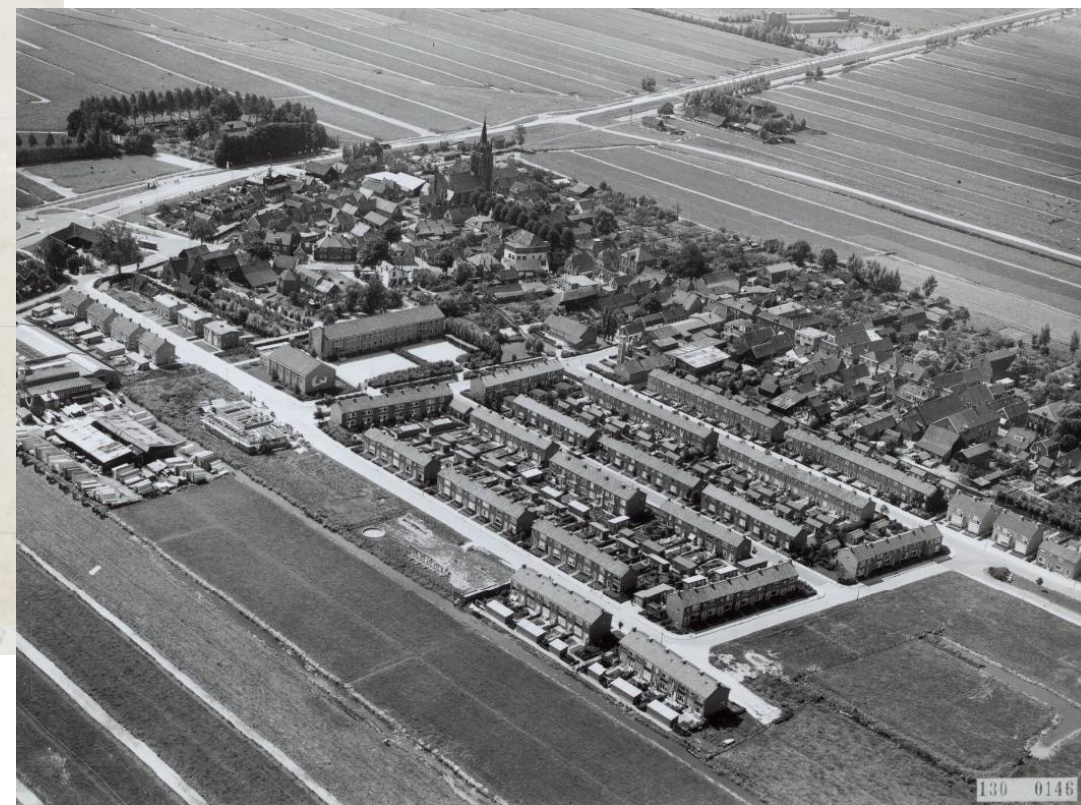
Kaartje begrenzing polder Zuidbroek. Archief polderreglementskarten provinciaal bestuur Zuid-Holland. (auteur onbekend, 1860, 1879, 1958)
NL-HaNA_4.ZHPB2_537_001

Satellietfoto, objectstorage.com (2026)

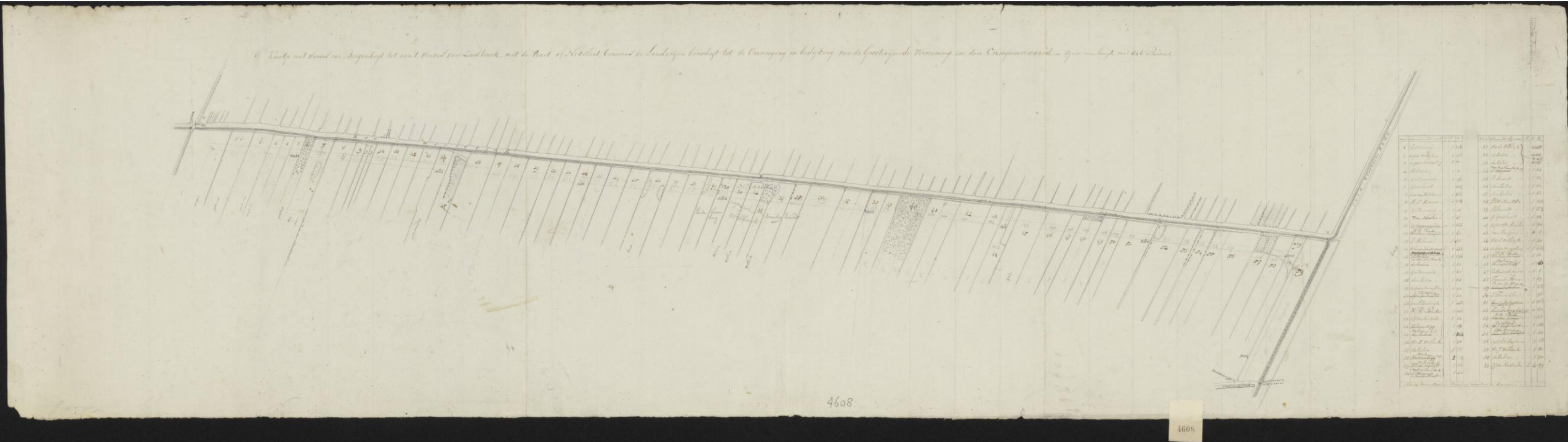

Bergambacht sectie A3 minuutplan. Minuut- en vervolgplans district Rotterdam, 32. (auteur onbekend, 1829) NL-HaNA_4.KADOR-R_32_A03

Luchtopname Bergambacht. Fotocollectie Rijksvoorlichtingsdienst Eigen,
nummer 34165 (KLM Aerocarto, jaartal onbekend, vermoedelijk 1950-1960)
Niet als archiefstuk aanwezig (eigendom Aviodrome)

Knelpunten en valkuilen

Kaart van het windas van Bergambacht tot aan het windas van Zuidbroek. Onderdeel collectie Hingman eerste supplement, 4608 (auteur onbekend, ca. 1800) NL-HaNA_4.VTHR_4608

1 januari 2023 | Paul Minkjan

Hoe de tiendwetering verdween uit de Krimpenervaard

Dit artikel is verschenen in: [geografie januari 2023](#)

Kennis

Historische geografie

Satellietfoto, google maps (2026)

Kaart 'Het hoge heemraadschap van de Crimpenre Waard' (auteur Johannes Leupenius, 1683, herziening 1741) Utrecht University Repository

Afsluiting

Online versie handreiking